Najvyšší súd **8Sžz/3/2011**
Slovenskej republiky

R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa : **W. B.. C.,** nar. X., trvale bytom X. D. S., W. H. C., C., U., štátna príslušnosť U., zast. M.. R. R., advokátom, I., S., Š. X., K., proti odporcovi : **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,** Pribinova 2, Bratislava, v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **u k l a d á** odporcovi Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky vo veci zaistenia navrhovateľa v zmysle rozhodnutia Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Košice, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia Policajného zboru Košice zo dňa 3. júna 2011, č.k. PPZ-HCP-P06-ZVC-28-016/2011 bez zbytočného odkladu po doručení rozsudku **p r e p u s t i ť** zaisteného navrhovateľa W. B.. C. z Útvaru Policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce**.**

Navrhovateľovi sa **p r i z n á v a** náhrada trov konania vo výške **471,28 €,** ktorú je odporca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Návrhom na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p. navrhovateľ žiadal, aby súd prikázal Oddeleniu cudzineckej polície Policajného zboru Košice bezodkladne prepustiť zo zaistenia navrhovateľa. Žiadal, aby súd zaviazal odporcu na náhradu trov konania.

V návrhu navrhovateľ uviedol, že Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Košice, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Košice dňa 3. júna 2011, pod č. PPZ-HCP-PO6-ZVC-28--016/2011 vydalo podľa § 62 ods. 1 písm.a/ zákona o pobyte cudzincov rozhodnutie o zaistení navrhovateľa. V zmysle tohto rozhodnutia bol navrhovateľ zaistený z dôvodu výkonu jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky na základe rozhodnutia Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice o jeho administratívnom vyhostení zo dňa 3. júna 2011, č. PPZ-HCP-PO6-ZVC-28-15/2011, v ktorom mu súčasne bola určená lehota zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 2 rokov odo dňa vykonateľnosti tohto rozhodnutia. Navrhovateľ v návrhu ďalej uviedol, že podľa rozhodnutia o zaistení v zmysle § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov bol zaistený na čas nevyhnutne potrebný, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu a bol umiestnený do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce. Ďalej navrhovateľ v návrhu uviedol, že dňa 20. júna 2011 mu bol Veľvyslanectvom S. Š. A. vystavený cestovný doklad č. X. s dobou platnosti od 20. júna 2011 do 19. júna 2012. Keďže dňa 20. júna 2011 mu bol vystavený cestovný doklad, odpadol dôvod, pre ktorý bol zaistený, a teda neexistuje zákonný dôvod, a to ani podľa odôvodnenia rozhodnutia, aby bol naďalej zaistený. Skutočnosť, že mu bol vystavený dňa 20. júna 2011 cestovný doklad, nie je dôvod, aby bol naďalej zaistený a jeho osobná sloboda je obmedzená bez právneho dôvodu. Uviedol, že je zjavné, že uplynul čas, na ktorý bol zaistený, pretože z výrokovej časti rozhodnutia o zaistení vyplýva, že navrhovateľ sa zaisťuje na čas nevyhnutne potrebný, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu. Napriek tomu, že požiadal Útvar policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach o prepustenie zo zaistenia, keďže má vybavený cestovný doklad, zo zaistenia prepustený nebol. Ďalej uviedol, že návrhom sa domáha ochrany pred nezákonným zásahom, keďže je jeho osobná sloboda od 21. júna 2011 obmedzená bez rozhodnutia. Navrhovateľ k návrhu pripojil vo fotokópii rozhodnutie o administratívnom vyhostení, rozhodnutie o zaistení a potvrdenie Veľvyslanectva U. v Bratislave o vystavení cestovného dokladu.

Odporca poveril vybavením vyjadrenia k návrhu Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Bratislava 1. Vo vyjadrení k návrhu uviedol, že dôvody, pre ktoré bol navrhovateľ zaistený, neodpadli a jeho zaistenie je ďalej zákonné, pretože navrhovateľ bol zaistený z dôvodu zabezpečenia výkonu jeho administratívneho vyhostenia, a nie z dôvodu zabezpečenia nového cestovného dokladu. Výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení končí momentom, kedy cudzinec fyzicky opustí územie Slovenskej republiky, to znamená, že až do tohto momentu trvá dôvod na jeho zaistenie. Samotný výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení pozostáva z viacerých na seba nadväzujúcich krokov, medzi ktoré patrí aj zabezpečenie náhradného cestovného dokladu pre cudzinca, aby mohlo byť rozhodnutie o administratívnom vyhostení vykonané a cudzinca prijala krajina, do ktorej je vyhosťovaný. Vo vyjadrení bolo ďalej uvedené:
„Čo sa týka samotného rozhodnutia o zaistení (č.p. PPZ-HCP-PO6-ZVC-28-016/2011), prišlo zo strany OCP PZ Košice, v písomnom vyhotovení rozhodnutia, k chybe v písaní, nakoľko nesprávne citovali ustanovenie právneho predpisu. Konkrétne pri citovaní ustanovenia § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov vo výroku rozhodnutia uviedli „V zmysle § 62 ods. 3 sa účastník konania zaisťuje na čas nevyhnutne potrebný, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu“ aj keď § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov v prvej vete hovorí „Cudzinec môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov“. Z toho vyplýva, že správny orgán sa dopustil zjavnej chyby v písaní tým, že nesprávne citoval ustanovenie § 62 ods. 3 prvá veta zákona o pobyte cudzincov a v zmysle § 47 ods. 6 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov správny orgán takéto chyby v písomnom vyhotovení rozhodnutia kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania. Správny orgán je dokonca povinný opravu takejto chyby vykonať, aj keď sa jej účastník konania nedomáha. Oprava sa vykonáva neformálne bez toho, aby o tom bolo potrebné vydávať rozhodnutie. Opravou rozhodnutia o zaistení menovaného cudzinca nedôjde k zmene právnej situácie založenej rozhodnutím, nakoľko ako sme už uviedli, cudzinec bol zaistený na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia, ktorý sa končí až momentom jeho fyzického opustenia územia Slovenskej republiky a jeho skorším prepustením zo zaistenia by došlo k zmareniu výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

Správny orgán bezodkladne vykoná opravu chýb v rozhodnutí o zaistení menovaného

cudzinca a opravené rozhodnutie doručí všetkým osobám, ktorým sa pôvodné rozhodnutie doručilo. (účastník konania W. B.. C. + jeho právny zástupca, Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, OCP PZ Košice)“.

Právny zástupca navrhovateľa podaním zo dňa 30. júna 2011 ospravedlnil neúčasť na pojednávaní dňa 1. júla 2011 s tým, že súhlasí, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti. Súčasne sa vyjadril k stanovisku Prezídia Policajného zboru č.k. PPZ-HCP-OCP 1-2011/008427-002 zo dňa 29. júna 2011. Uviedol, že pochybenie, ktorého sa správny orgán dopustil, nie je možné kvalifikovať ako zrejmú nesprávnosť. Išlo by o nahradenie pôvodného rozhodnutia druhou verziou rozhodnutia a o jeho celkom nové odôvodnenie. Tento postup je prípustný len do času, kým nie je rozhodnutie účastníkovi konania oznámené. Momentom riadneho doručenia rozhodnutia účastníkovi konania je správny orgán obsahom svojho vydaného rozhodnutia právne viazaný a a akákoľvek dodatočná zmena jeho obsahových náležitostí, ktoré nemajú charakter jeho zrejmej nesprávnosti, prichádza do úvahy len na základe využitia opravných prostriedkov. Čas zaistenia vo veci navrhovateľa stanovil správny orgán tým, že ho stanovil na dobu určitú, do vybavenia cestovného dokladu. Ďalej uviedol, že nesúhlasí s tým, že skorším prepustením zo zaistenia by došlo k zmareniu výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Poukázal na ustanovenie § 57 ods. 5, ktoré stanovuje, že zaistený cudzinec, ktorý bol prepustený zo zariadenia, je povinný vycestovať do 30 dní od jeho prepustenia, ak nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu. Uviedol, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, je zákonom o pobyte cudzincov prebratým právnym aktom EÚ. Z bodu 16 preambuly smernice vyplýva, že využitie zaistenia na účely odsunu by malo byť s ohľadom na použité prostriedky a sledované ciele obmedzené a viazané na zásadu primeranosti. Zaistenie je oprávnené len na prípravu návratu alebo vykonanie odsunu a ak by uplatnenie miernejších donucovacích opatrení nebolo dostatočné. V prípade W. B.. C. je použitie miernejších donucovacích opatrení – zákonná 30 dňová lehota na vycestovanie, ktorá vyplýva z ustanovenia § 57 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov – je dostatočným prostriedkom, ktorý zabezpečí realizáciu výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Navyše W. B.. C. požiadal o dobrovoľný návrat v zmysle ustanovení zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov.

Z bodu 10 preambuly smernice vyplýva, že ak neexistujú dôvody domnievať sa, že takéto rozhodnutie oslabí účel konania o návrate, dobrovoľný návrat by mal mať prednosť pred núteným návratom a mal by byť poskytnutá lehota na dobrovoľný odchod.

Obmedzenie osobnej slobody osoby je závažným zásahom do ľudských práv. Preto nie je na mieste argumentácia správneho orgánu, keď uvádza, že pri vyhotovovaní rozhodnutia došlo v tejto otázke ku zrejmej nesprávnosti. Ak zaistenie W. B.. C. trvá aj potom, keď uplynula doba, na ktorú bol podľa rozhodnutia o zaistení zaistený, sú porušované základné ľudské práva a slobody zakotvené v ustanovení čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v O.s.p. (§ 246 ods. 2 písm.b/ O.s.p. v spojení s § 250v ods. 2 O.s.p.) vo veci nariadil podľa § 250g ods. 1 O.s.p. pojednávanie na deň 1. júla 2011. V predmetnej veci bolo nariadené pojednávanie s ohľadom na charakter veci podľa § 51 O.s.p. a termín pojednávania bol oznámený telefonicky právnemu zástupcovi navrhovateľa. Predvolanie na pojednávanie bolo doručené 30. júna 2011 do Kancelárie ministra vnútra SR.

Pred otvorením pojednávania bolo zistené, že sa nedostavil právny zástupca navrhovateľa s tým, že svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil a žiadal, aby bolo pojednávané v jeho neprítomnosti. Zástupca odporcu sa na pojednávanie nedostavil a svoju neúčasť neospravedlnil.

Súd prijal uznesenie a pojednával v neprítomnosti právneho zástupcu navrhovateľa a odporcu.

Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 1. júla 2011.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky je Slovenská republika zvrchovaným, demokratickým a právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je dobre fungujúce správne súdnictvo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené, má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby fyzická alebo právnická osoba sa domáhala ochrany svojich práv na správnych súdoch. Vyplýva to z historicky daného a v Slovenskej republike ústavne garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich súdnej kontroly.

Podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy preskúmavajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v intenciách článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa ustanovení druhej a tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 244 ods. 5, veta prvá O.s.p. súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Piata hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zakotvuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný proti nej alebo v jeho dôsledky bol proti nej priamo vykonaný za predpokladu, ak taký zásah alebo jeho dôsledku trvajú alebo hrozí jeho opakovanie. Súdne konanie je zárukou, že súd uložením povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na rozdiel od konania v občianskoprávnych veciach ustanovuje rigoróznu úpravu jednotlivých úkonov. To platí aj rovnako pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu

verejnej správy podľa § 250v O.s.p. keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval podaný návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy z hľadiska procesného, t.j. či navrhovateľ bol aktívne legitimovanou osobou na podanie návrhu podľa § 250v O.s.p. V prípade návrhu podľa § 250v O.s.p. musia byť splnené všeobecné podmienky na strane účastníkov konania, t.j. spôsobilosť byť účastníkom konania, procesná spôsobilosť a ďalej podľa cit. ustanovenia musí byť tiež splnená povinnosť tvrdenia navrhovateľa, že bol priamo ukrátený na svojich právach nezákonným zásahom.

Potom ako najvyšší súd dospel k záveru, že navrhovateľ bol aktívne legitimovaný na podanie na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a že správne žaloval odporcu (§ 250v ods. 2, veta druhá O.s.p. v spojení s § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, § 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov), pristúpil k posudzovaniu otázky, či došlo k zásahu v intenciách zakotvených v ustanovení § 250v O.s.p.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250v pojem „zásah“ nedefinuje; jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupe orgánu verejnej správy, v jeho činnosti, (úkon, pokyn), prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práv na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochrancu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O.s.p. je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Súd v danej veci musel posúdiť, či došlo k naplneniu jednotlivých znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v O.s.p. vymedzený:

Musí ísť o návrh, v ktorom fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a

- ide o nezákonný zásah orgánu verejnej správy,
- zásah nie je rozhodnutím,
- zásah bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo proti nim vykonaný,
- dôsledky zásahu trvajú alebo hrozí jeho opakovanie,
- navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis,
- návrh bol podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Z citovaného ustanovenia vyplýva aj negatívne vymedzenie, že návrh nie je úspešný, ak sa navrhovateľ domáha iba určovacieho výroku, že zásah je alebo bol nezákonný.

Právne posúdenie splnenia definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v O.s.p. vymedzený, predstavuje rozhodovanie vo veci samej, t.j. v merite veci.

Najvyšší súd posúdil návrh navrhovateľa v intenciách definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah vymedzený v ustanovení § 250v O.s.p., a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný.

V predmetnej veci Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Košice, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia Policajného zboru Košice dňa 3. júna 2011 pod č.k. PPZ-HCP-PO6-ZVC-28--016/2011 vydalo rozhodnutie o zaistení navrhovateľa v zmysle § 62 ods. 1, písm.a/ zákona o pobyte cudzincov. Z výroku rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ sa zaisťuje dňa 3.júna 2011 v čase o 00,30 hod. v zmysle § 62 ods. 1, písm.a/ zákona o pobyte cudzincov z dôvodu výkonu jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky na základe rozhodnutia oddelenia cudzineckej polície, PZ Košice o administratívnom vyhostení účastníka konania č.k. PPZ-HCP-PO6-ZVC-28-015/2011 zo dňa 3. júna 2011, v ktorom súčasne bola určená lehotu zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 2 rokov odo dňa vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

Vo výroku rozhodnutia je ďalej uvedené, že v zmysle § 62 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov podanie vyhlásenia podľa osobitného zákona (zákon č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) alebo požiadanie cudzinca o dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného cudzinca. Konanie nie je zaistením cudzinca dotknuté.

Konečne je vo výroku rozhodnutia uvedené: „V zmysle § 62 ods. 3 sa účastník konania zaisťuje na čas nevyhnutne potrebný, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu a umiestňuje sa do útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce“.

Je nesporné, že Veľvyslanectvo U. v Bratislave vydalo dňa 22. júna 2011 potvrdenie, že navrhovateľovi vydalo cestovný pas U. č. X. dňa 20. júna 2011 s dátumom exspirácie 19. júna 2011. Cestovný pas podľa potvrdenia je riadnym dokladom totožnosti a platným cestovným dokladom. Potvrdenie podpísal L. D., konzul S. Š. A..

Z ustanovenia § 78 zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že ak nie je v tomto zákone alebo v osobitnom predpise ustanovené inak, vzťahuje sa na konanie podľa tohto zákona všeobecný predpis o správnom konaní, t.j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok).

Správny poriadok v ustanovení § 47 stanovuje náležitosti rozhodnutia. Výrok rozhodnutia (§ 47 ods. 2 Správneho poriadku) predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia. Ide o autoritatívny úsudok správneho orgánu o otázke, ktorá je predmetom konania. Preto len výrok je záväzný, schopný nadobudnúť právoplatnosť a byť vykonateľný. Vo výroku rozhodnutia možno vysloviť vznik, zmenu alebo zánik individuálneho právneho vzťahu, ktorým sa zakladajú práva, určujú povinnosti, prípadne menia právne vzťahy. Výrok musí byť formulovaný presne, stručne a určito. Z výroku rozhodnutia musí byť jednoznačne zrejmé, čo bolo predmetom rozhodovania, na základe akého právneho predpisu sa rozhodlo a podľa ktorého ustanovenia správny orgán rozhodoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ohľadne náležitostí výroku rozhodnutia judikoval: „Výrok rozhodnutia je jadrom celého rozhodnutia, ktorým sa určujú konkrétne práva a povinnosti účastníkov správneho konania. Musí v presnej, stručnej a úplnej formulácii vyjadriť záver správneho orgánu, ktorá je predmetom rozhodnutia. Požadovaného určitosti,

presnosti a zrozumiteľnosti výroku treba dôsledne rešpektovať aj pri vydávaní rozhodnutia odvolacieho orgánu“ (pozri R 108//1999).

Podľa rozsudku Vrchného súdu v Prahe za rozhodnutie podľa § 244 zákona č. 99/1963 Zb. nemožno považovať celý akt správneho orgánu, ale len tú časť, ktorá je spôsobilá žalobcu ukrátiť na jeho právach, čiže výrok - enunciát.

Správny orgán je vždy povinný vydať rozhodnutie v súlade ustanovenými s formálnymi a obsahovými náležitosťami.

Z vyjadrenia Prezídia Policajného zboru Úradu hraničnej a cudzineckej polície v Bratislave vyplýva, že v písomnom vyhotovení rozhodnutia o zaistení došlo k chybe v písaní, nakoľko OCP PZ Košice nesprávne citoval ustanovenie právneho predpisu. Konkrétne pri citovaní ustanovenia § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov do výroku rozhodnutia uviedli: „V zmysle § 62 ods. 3 účastník konania sa zaisťuje na čas nevyhnutne potrebný, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu“. Vo vyjadrení sa konštatuje, že došlo k chybe v písaní, ktorú je možné opraviť v zmysle § 47 ods. 6 správneho poriadku.

Najvyšší súd sa so záverom, že tretiu časť výroku možno opraviť v zmysle § 47 ods. 6 správneho poriadku, nestotožnil. Formou opravy rozhodnutia nemožno zmeniť pôvodné rozhodnutie tak, že by na základe opravy malo dôjsť k zmene právnej situácie založenej rozhodnutím. To isté platí aj pokiaľ ide o omyl v hodnotení skutkových okolností alebo v právnom posúdení veci, a to aj keď sa tento javí ako zrejmý.

Podľa súdnej judikatúry o zrejmej nesprávnosti, ktorú možno riešiť opravou rozhodnutia podľa § 47 ods. 6 správneho poriadku, možno hovoriť len vtedy, ak nesprávnosť je z obsahu celého rozhodnutia zrejmá a bez ďalšieho problému zistiteľná. Môže ísť len o zrejmé zmyslové rozpory a omyly, ktoré majú charakter skutkový a ich opravou nedôjde k zmene obsahu a zmyslu rozhodnutia (Najvyšší súd SR, sp. zn. 2Sž-o-KS/140/2004).

Najvyšší súd Slovenskej republiky neposudzoval zákonnosť rozhodnutia o zaistení navrhovateľa ako celku, t.j. zákonnosť rozhodnutia o zaistení navrhovateľa, ale následok, ktorý na jeho základe vznikol, t.j. obmedzenie osobnej slobody navrhovateľa, keďže navrhovateľ v podanom návrhu tvrdil, že odpadol dôvod jeho zaistenia.

Ústava Slovenskej republiky zaručuje osobnú slobodu v čl. 17. Ústavným základom pre obmedzenie osobnej slobody zaistením na účely vyhostenia je čl. 17 ods. 2, veta prvá, podľa ktorej nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ako ustanoví zákon. V danej veci ide o zákon č. 48/2000 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“).

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre viackrát zdôraznil nevyhnutnosť dôslednej ochrany osobnej slobody. Išlo najmä o rozhodnutia vo väzobných veciach (napr. II. ÚS 76/02, IV. ÚS 171/03) a pri detenciach zo zdravotných dôvodov (napr. I. ÚS 79/93). Osobitnú pozornosť venoval zaisteniu za účelom vyhostenia v Náleze sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19. októbra 2010, v ktorom uviedol: „Zákon umožňuje štátu, aby mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhosťovacie konanie, aby mohlo byť realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. Z domácej právnej úpravy, zo záväznej judikatúry ESĽP, z komparatívnej judikatúry a vôbec z podstaty zaistenia za účelom vyhostenia je zrejmé, že obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť“.

Právo na osobnú slobodu patrí k najzákladnejším ľudským právam. Toto právo garantuje nielen Ústava SR, ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). V prvej vete čl. 5 ods. 1 Dohovoru sa zaručuje každému právo na slobodu a bezpečnosť. To znamená, že sa vzťahuje na občanov Slovenskej republiky ako aj na cudzincov. Pozitívny výpočet dôvodov pozbavenia osobnej slobody vymedzený v čl. 5 ods. 1 Dohovoru je potom doplnený negatívnym vymedzením (kedy a za akých podmienok nemôže byť človek pozbavený osobnej slobody) v čl. 1 Dodatkového protokolu č. 4 k Dohovoru, ktorý je záväzný aj pre Slovenskú republiku.

Dôvodom pozbavenia osobnej slobody je v zmysle čl. 5 ods. 1, písm.f/ Dohovoru zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa jej zabránilo nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Článok 5 ods. 4 dohovoru sa vzťahuje na všetky prípady pozbavenia slobody vymenované v čl. 5 ods. 1, teda aj na zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie podľa čl. 5 ods. 1, písm.f/ Dohovoru. Podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody niektorým zo spôsobov uvedených v čl. 5 ods. 1 Dohovoru, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Účelom čl. 5 ods. 4 Dohovoru je zabezpečiť zatknutým alebo inak slobody pozbaveným osobám právo na súdnu previerku zákonnosti opatrenia, ktorým boli pozbavené slobody. Ak rozhodnutie o pozbavení slobody vydal správny orgán, čl. 5 ods. 4 Dohovoru nepochybne zaväzuje štát poskytnúť osobe pozbavenej slobody možnosť obrátiť sa na súd.

Článok 5 ods. 4 Dohovoru zaručuje osobe pozbavenej slobody jednak právo na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti pozbavenia slobody, ale tiež aj právo na periodickú kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania tohto obmedzenia. Z hľadiska rýchlosti konania o pozbavení slobody by malo ísť o lehoty rátané na dni, resp. týždne, nie však už na mesiace (S. – R. v. Š., sťažnosť č. X., rozsudok z 21. októbra 1986, B. v. T., sťažnosť č. X., rozsudok z 25. októbra 1989).

Podstatou podaného návrhu navrhovateľa na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy bolo tvrdenie navrhovateľa, že odpadol účel jeho zaistenia stanovený v rozhodnutí, keďže mu bol vystavený cestovný doklad.

Podľa § 62 zákona o pobyte cudzincov je policajt oprávnený zaistiť cudzinca na účel
a/ výkonu jeho administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia,
b/ výkonu je prevozu podľa osobitného predpisu 23a/ alebo
c/ jeho vrátenie podľa osobitného predpisu 23b/ ak neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky alebo sa neoprávnene zdržiava na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ bol zaistený na základe § 62 ods. 1, písm.a/ o pobyte cudzincov za účelom jeho administratívneho vyhostenia.

Zo samotnej podstaty zaistenia za účelom vyhostenia je zrejmé, že obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka

súvislosť. Nepochybne definitívny záver týkajúci sa zákonnosti rozhodnutia o zaistení a o vyhostení padne v iných konaniach, ale súd nemôže pri rozhodovaní o tom, či je zásah do osobnej slobody navrhovateľa, ignorovať zjavný fakt, že v rozhodnutí o zaistení, konkrétne v treťom odseku výroku rozhodnutia, bol vymedzený účel zaistenia, t.j. do vybavenia náhradného cestovného dokladu. Keďže si navrhovateľ cestovný doklad vybavil, odpadol aj účel jeho zaistenia, stanovený v rozhodnutí o zaistení.

Pri osobnej slobode je veľmi bezprostredne priam na nerozlíšenie previazaný hmotnoprávny a procesnoprávny komponent. Preto aj ochrana osobnej slobody je tak podrobne upravená v Ústave Slovenskej republiky a Dohovore.

Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 63, písm.b/ stanovuje: Policajný útvar je povinný prepustiť bez zbytočného odkladu zaisteného cudzinca

1. ak zanikol účel zaistenia,
2. na základe rozhodnutia súdu alebo
3. ak uplynula lehota zaistenia.

Ak vo výroku rozhodnutia o zaistení bol stanovený účel zaistenia (hoci podľa názoru odporcu chybne), bolo úlohou najvyššieho súdu posúdiť v intenciách návrhu navrhovateľa, či policajné orgány s riadnou starostlivosťou pristupovali k hodnoteniu trvania účelu zaistenia v prípade navrhovateľa.

V ustanovení § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov je stanovené, že „cudzinec môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na 6 mesiacov“. Podľa názoru súdu čas zaistenia v prípade navrhovateľa stanovil správny orgán na dobu určitú, t.j. do vybavenia cestovného dokladu.

Najvyšší súd dospel k záveru, že v predmetnej veci došlo k zásahu do osobnej slobody navrhovateľa, keďže odpadol správnym orgánom stanovený účel zaistenia a navrhovateľ bol ponechaný v útvare policajného zaistenia pre cudzincov.

Najvyšší súd sa nestotožňuje so záverom odporcu v jeho vyjadrení, že skorším prepustením zo zaistenia by došlo k zmareniu výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Zákon o pobyte cudzincov počíta s prepustením cudzinca zo zaistenia. V ust. § 57

ods. 5 je zakotvené, že zaistený cudzinec, ktorý bol prepustený zo zariadenia, je povinný vycestovať do 30 dní od jeho prepustenia, ak nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu.

Preto postupujúc podľa § 250v ods. 4 O.s.p. uložil odporcovi Ministerstvu vnútra SR vo veci zaistenia navrhovateľa v zmysle rozhodnutia Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice, riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej Prešov, Úradu hraničnej a cudzineckej polície, Prezídia PZ Košice zo dňa 3. júna 2011, č.k. PP2-HCP-PO6-ZVC-28-016/2011 bez zbytočného odkladu po doručení rozsudku prepustiť zaisteného navrhovateľa W. B.. C. z Útvaru Policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250v ods. 5 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhu navrhovateľa vyhovel, preto mu priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z troch úkonov právnej služby a to prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, podanie navrhovateľa zo dňa 24. júna 2011 a vyjadrenie zo dňa 30. júna 2011, každý 123,50 € podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“) vo výške 1/6 výpočtového základu a režijného paušálu vo výške 3x7,41 € t.j. celkovo trovy právneho zastúpenia vo výške 392,73 €. Ďalej bola právnemu zástupcovi navrhovateľa, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) priznaná uplatnená DPH zo základu 392,73 € podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vo výške 20% v sume 78,55 €. Celkovo bola priznaná navrhovateľovi náhrada trov konania vo výške 471,28 €, ktorú je odporca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa vedený v Č. O. B., A., č.ú. X. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 1. júla 2011

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská